

je wel levert. Het gevolg is dat individuele belangen het collectief belang in gevaar brengt. Het is van het grootste belang dat je melkerij ook binnen een paar jaar nog melk ophaalt en je melkgeld kan uitbetalen. In Frankrijk zijn intussen de eerste melkafrempremiestystemen ingevoerd (32 cent per liter voor elke liter die je in april 2020 minder levert dan in april 2019).

Lessen uit het vroegere quotum remmen

De ervaren melkveehouders krijgen meteen buikkampen als ze moeten terugdenken aan het proberen remmen van hun melkproductie om een dreigende superheffing te vermijden. Daar zijn we gelukkig niet aan toe, maar een dreigende kleinere marge (duurdere soja in combinatie met goedkopere melk) moet je minstens doen nadenken over je marge op de laatst geproduceerde liter. Koeien aan de top van hun productie (tot bevestigd drachtig) gaan ondervoeden, is op lange termijn altijd fout.

Maar wat met die koe die niet meer drachtig raakt, veel te hoog zit in celgetal, of aureus-, neospora- of IBR-positief is? Wat is de marge op de liters die zij nog produceert?

Brengt deze koe nog minstens haar dagrantsoen op in melkgeld? En doet ze dat nog als de melk 2, 5 of 8 cent minder betaald wordt? Wat als de kost van het rantsoen wat stijgt, omdat soja duurder is en vervangproducten niet beschikbaar zijn? Werk je met een TMR-rantsoen voor 35 liter of met een licht basisrantsoen met veel krachtvoeder in de robot? En durf je dan nog te remmen op lokbrok bij de laagst productieve koeien?

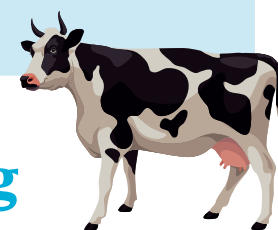
Zeker in een overvolle stal met een redelijk bedrijfsmatig mestoverschot produceert een dergelijke koe elke 12 dagen een kubieke meter mest, wat voor opslag te kort is en die je ver weg moet voeren. De kost van je duurste mestafzet is per ton te wijzen aan die koe. Als je rekent dat die mest op lang-afstandstransport (LAT) moet, komt er zo'n 90 cent per dag 1 euro mestafzetkost bij. Quotumremsystemen leren anderzijds ook dat als de stal stevig bezet is, de oudere koeien achteraf die liters zeker goed maken in de koeltank. Als drachtig worden het enige probleem is van die vierdekalfskoe, dan kan ze rustig nog wel 150 dagen 25 liter melk blijven geven. Dan is het maar de vraag of zij plaats moet maken. Waarschijnlijk is er meer geld te maken door de laatst gekalfde vaars te verkopen aan een collega waarvan de stal niet vol zit of die overdreven heeft met gebruikskruisingen. Tegen de tijd dat die koe afgemolken is, is de crisis hopelijk voorbij en staat er zeer waarschijnlijk een andere vaars klaar. Die reforme koe droog zetten en mee de weide injagen met het oudste jongvee, in de hoop dat de vleesprijzen herstellen tegen of na de zomer, is een gok waar niemand op dit moment iets zinnigs over kan zeggen. ■

Bij welke dagproductie en melkprijs betaalt een reforme koe haar voer- en mestafzetkost nog net terug?

	Goedkoop	Gemiddeld	Duur
Voerkost in euro/koe/dag	3,55	4,05	5,55
Duurder door dure soja	3,55	4,15	5,75
Laatste liter puur mestoverschot	4,55	5,15	5,75

Hoeveel liter melk moet de reforme koe per dag minstens produceren?

Bij 31 cent gemiddelde melkprijs	14,7	16,6	18,6
Bij 28 cent gemiddelde melkprijs	16,3	18,4	20,5
Bij 25 cent gemiddelde melkprijs	18,2	20,6	23

Rekenoefening

Denk daarom eens na over de rekenoefening in bovenstaande tabel. We starten van een dagrantsoenkost van 4,05 euro per koe per dag. Dit is een kost van de ruwvoerders inclusief de krachtvoederachtigen en krachtvoerders die alle koeien krijgen, bijvoorbeeld een TMR-rantsoen voor zowat 30 liter per dag. Dit is een gemiddelde voerkost die berekend werd in een eindwerk rond voerefficiëntie dat zich baseerde op de resultaten in enkele bedrijfsleiderskringen. Dit wordt vergeleken met een rantsoenkost die een halve euro meer (kolom: Duur) of minder bedraagt (kolom: Goedkoop). Een rantsoen met beweiding en minimale krachtvoergiften aan het voerhek, zal – zolang het gras wil groeien (regen?) – goedkoper zijn. Als we daar dan een beetje bijtellen voor duurdere soja en gaan we ervan uit dat de mest van deze koe volledig op overschot is, dan kom je op een dagkost van 5,15 euro. Daarna nemen we drie melkprijsniveaus, gewoon om de oefening helder te maken, niet omdat we verwachten dat de melkprijs misschien wel zo veel kan zakken. Zo kom je aan de minimale melkgiften die deze koe per dag moet realiseren. Hierbij wordt geen arbeid vergoed en zijn ook de andere variabele kosten niet betaald. We zouden die berekening nog een stuk complexer kunnen maken, met een meerwaarde voor dikkere melk van die reforme koe of door in te spelen op potentiële meer- of minwaarde van het vlees, maar voor de eenvoud laten we dit vallen.